

[Rytter.]

haaber, hvis Lovforslaget skulde blive vedtaget, at Justitsministeren maa være heldig i sit Valg ved Udnævnelsen af disse Embedsmænd. Jeg haaber, at der ikke maa blive taget andre Hensyn end de rene Kvalifikationshensyn, at Anciennetethensynet maa spille en underordnet Rolle. Og jeg gad egentlig vide, hvis det er bestemte Dommere, der sigtes til, om der saa ikke havde været en Lejlighed i 1919, om man ikke allerede paa det Tidspunkt kunde have forudset, at de ommeldte Dommere ikke vilde være saa gode til at gennemføre den nye Retsplejelov, saaledes at man kunde have undgaaet den ubehagelige Stilling, man nu er i, for jeg indrømmer selvfølgelig, at det altid er kedeligt at skulle henvende sig i en saadan Sag. Men jeg tror, Sagen løses bedst, naar Ministeren kun henvender sig til de Folk, om hvilke den almindelige Bevidsthed vil sige, at her er det rigtigt, at der foretages en saadan Henvendelse. Jeg er ikke i Tvivl om, at hvis den højtærede Minister skulde beslutte sig til at følge en saadan Vej i de enkelte Tilfælde, hvor Befolkningen paa Stedet synes, at det gaar ikke, vilde han have hele den offentlige Mening og hele den juridiske Opfattelse bag sig. Det gaar nemlig ikke altid at skyde de konkrete Tilfælde bort og abstrahere. Nu har den højtærede Minister paa dette Omraade, om jeg saa maa sige, abstraheret to Gange. Først i Retsplejeloven; dèr har vi en generel Regel om, at der kan gribes ind overfor disse Dommere; den konkrete Henvendelse skal altsaa ske fra den Mand, som er Justitsminister. Den højtærede Minister synes imidlertid, at det er en haard Fremgangsmaade. Mig forekommer det nu, som sagt, at det er endnu haardere at henvende sig til en Mængde, blot fordi der er nogle enkelte, som absolut bør gaa, fordi de ikke forsvarligt kan røgte deres Embede. Denne Regel i Retsplejeloven, som det kan være haardt at anvende, vil man nu igen abstrahere fra, idet man siger: Lad os hellere give en generel Regel, saaledes at vi slipper for det ubehagelige Tilfælde — og derfor kommer dette Forslag.

Jeg har søgt at-vise, at det i Virkeligheden ikke er de to Betragtninger, som er kommet frem for Offentligheden, der har været afgørende, hverken den Karakteristik, der er givet af een eller enkelte eller mange Dommere, for overfor dem har man tilstrækkelige Hjælpemidler, ej heller den ubetydelige Fordel, man opnaar, thi selvfølgelig — det er jeg vis paa, den højtærede Minister vil bekræfte — bliver denne Lov med dens

Konsekvenser dyre. Det, man opnaar, er de tre Ting, jeg har nævnt.

Saa opstaar det Spørgsmaal: Hvorledes vil man nu ordne dette Forhold? Hvis vi stod frit, altsaa, hvis den højtærede Minister og jeg i Dag, uden Hensyn til nogen Lovgivning paa dette Omraade, uden Hensyn til nogen Grundlov, skulde diskutere Spørgsmaalet, hvorledes vilde vi da ordne Forholdet? Her forekommer det mig at være ganske oplysende, at den Diskussion, som jeg er vis paa, at den højtærede Justitsminister og jeg vilde føre i bedste Forstaaelse, ogsaa blev ført i 1848 og 1849. Allerede den Gang blev Spørgsmaalet drøftet paa samme Maade som nu. Og ikke blot i Danmark, men rundt om i Verden blev det diskuteret paa det Tidspunkt. Der var to Systemer, man kunde følge. Nogle Steder gik man den Vej, som nogle her har gjort sig til Talsmand for: at Dommerne skal være yngre Mennesker, som skal gaa af i en tidlig Alder; man ansaa det for det bedste. Selvfølgelig har en saadan Ordning visse Fortrin. Andre Steder, i Frankrig, England og Amerika, er man gaaet den modsatte Vej, og jeg tør nok sige, at det netop er en Retspleje som den i England, alle Lande søger at efterligne. I Frankrig har man sat Aldersgrænsen op. I England er der overhovedet ikke nogen Aldersgrænse undtagen den, at vedkommende har sin Aands- og Legemsundhed i Behold, altsaa netop den Regel, vi har faaet indført under den højtærede Ministers Ægide i Retsplejelovens § 49. Det er ganske interessant at lægge Mærke til, at Dommerne i House of Lords har en gennemsnitlig Alder af 81 Aar og Dommerne i Appellretten 74 Aar. I Amerika er Forholdet et lignende som i England. Men baade i England og i Amerika kan Dommerne kun afskediges ved Dom og kun efter en Sag, der er rejst af vedkommende Parlament. Heraf ses, at det ikke er noget usædvanligt, at man i andre Lande maa gaa den Vej at anlægge Sag; hvorfor skulde vi saa ikke kunne gøre det herhjemme?

Altsaa, paa Grundlovens Tid diskuterede man det samme Spørgsmaal. Lad os da nu se paa, hvorledes Grundloven stillede sig.

I Kriegers Dagbøger I. pag. 102 findes en Gengivelse af Monrads Udkast, altsaa det første Udkast, hvor § 54 lyder saaledes:

„En Dommer kan ikke afsættes uden ved Dom. Han kan ikke forflyttes mod sit eget Ønske. Ingen, som har fyldt sit 65de Aar, kan vedblive at være Dommer.“

Hvis dette Forslag var blevet vedtaget, vilde Dommerne have været ganske uaf-